

Svätý ruženec

Svätý Grignon svedčí v jednom zo svojich traktátov, že svätý ruženec dostal sv. Dominik v boji proti bludu albigéncov, to bolo na západnej časti Francúzska. Túžil vykoreniť ten blud. A išiel sa zato modliť do lesa. Tri dni sa modlil a postil. Upadol do takého bezvedomia, kde sa mu zjavila Panna Mária a dala mu zbraň, ktorou mal zvíťaziť – a to bol Anjelský žaltár. (Vtedy sa to nevolalo ruženec.) On sa potešil, išiel do chrámu hlásať ľuďom o tejto pobožnosti a skutočne zvíťazil. Na to jeho kázanie, lebo vtedy sa tam strhla obrovská búrka, anjeli zvonili na zvonoch, rozozvučali sa zvony a nikto nevedel, kto ich rozozvučal, lebo nikto nezvonil, sv. Dominik vošiel do toho hlavného chrámu v Toulouse a začal kázať tak silno, že všetci sa obrátili na pravú Kristovu vieru a zapísali sa do ružencového bratstva, ktorý on začal vtedy zakladať. To bolo v roku 1214.

Tu sa môžeme zastaviť, že prečo sa to volá Anjelský žaltár. Viete, že žalmy sú dielom proroka Dávida, ktorý žil približne 1000 rokov pred Kristom. To je zaujímavé, že on nebol len politický vodca toho národa, ale najmä duchovný. On bol hrdina preto, že porazil Goliáša nie vlastnou silou, ale silou Boha. A toto ľudia vedeli, že je skutočne Bohom požehnaný. Bol naplnený Duchom natoľko, že napísal tie žalmy.

Ja to vnímam tak, že v zlom sa to deje aj dnes. Aby som to vysvetlil. Dávid mal skúsenosť so silou hudby. Na začiatku čítame, že keď od Šaula odišiel Pán, trápil ho nejaký zlý duch. A aby sa mu uľavilo, zavolali Dávida a on mu hral na harfe a vtedy od neho ten zlý duch akoby odišiel – je tam napísané, že sa mu uľavilo. Čiže Dávid presne vedel, že hudba má svoju duchovnú moc. On to dobre vedel, pretože mal vlastnú skúsenosť. Aj židia to museli vedieť, pretože keď zavolali Šaulovi na pomoc hudobníka, tak si museli byť toho vedomí. A on píše tie žalmy v Duchu Svätom, aby ľud, ktorý nemal prístup k spisom, k zvitkom prorokov, poznal Boha. Tak ich to učil skrze tie piesne, ktoré sú v mnohom dogmatické. Vyučujú o tom, aký Boh skutočne je: že tresce nespravodlivosť, že miluje naopak spravodlivosť, že túži, aby ho ľudia hľadali, atď. Všetko to, čo sa v žalmoch nachádza, tak to sa dostalo do toho, čo ľudia skutočne spievali. To nebol len nástroj modlenia sa, ale aj nástroj vyučovania, skrze ktorý ľudia spoznali, aký v skutočnosti Boh je.

A dnes sa deje to isté, ale v zlom. Tak ako sa vtedy šíril duch zbožnosti skrze tie piesne, lebo sám Dávid chcel, aby jeho národ bol požehnaný, aby veril v Boha, a dal tomu ľudu nástroj, ktorý bol pre neho prijateľný, dal im to tak, aby sa im to aj páčilo a to je ten spev, to sú tie žalmy, dnes sa to deje v zlom. Diabol pozná tú duchovnú silu hudby a odvádza ľudí od Krista, od Boha tým, že ich vyučuje. Tie jeho pravdy sú vždy v refréne. On vás nabudí do nejakého relaxačného stavu počas tej piesne, lebo hudba má takú moc, že rytmom vo vás nabudí pocit pohody, relaxácie, to sa hudbou dá, keď je dobrý hudobník, tak to vie urobiť, ale potom to posolstvo, ktoré príde, keď ste v stave, že sa otvoríte, tak to už je jed, ktorý je pekne zaobalený a vstrekne sa priamo do srdca. A to je tá temnota, ktorá je dnes vo svete, že keď si zoberieme európsku kultúru, tú euroamerickú popkultúru, tak je strašne invazívna v tom smere, že ona nešíri kresťanstvo, ale šíri synkretizmus medzi woodoo a kresťanstvom. To je vlastne kresťanský rock – sú tam prvky woodoo a prvky kresťanstva, možno kresťanské slová. Synkretizmus je vždy najnebezpečnejší, pretože to je ťažko rozoznatel'né, sú tam prvky aj toho aj toho. A ľudia to väčšinou vnímajú povrchno, povedia, že nemajú čas, že nie sú škrupulanti, aby to rozpitvávali. To je veľmi šmykľavá plocha, po ktorej sa mnohí šmyknú a príjmu to.

150 žalmov bola tradičná modlitba tých, ktorí túžili po Bohu, túžili ho milovať a spoznávať. Potom prichádza rok 1214, kedy Panna Mária dala ten Máriin žaltár, ako sa to vtedy volalo a mnohí svätí hovoria, že všetka zbožnosť žalmov sa nachádza v tejto pobožnosti. Žalmy sú predobrazom toho, čo v tom anjelskom pozdrave, v Zdravase skutočne prišlo. Žalmy ohlasovali Božie Slovo, ale tu je už Božie Slovo vtelené. Žalmy hovoria v obrazoch a Anjelský pozdrav je už stav, tam už dochádza k tomu vteleniu. Sv. Tomáš Akvinský píše, že všetka zbožnosť žalmov sa nachádza v anjelskom pozdravení - Zdravas Mária, milosti plná. Boh akoby dal tú latku nižšie, lebo nie každý sa dokáže naučiť 150 žalmov naspamäť. On dal úplne niečo jednoduché, čo má ešte väčšiu moc a má to obrovskú silu a to je vlastne ten pozdrav archanjela Gabriela, plus pozdrav sv. Alžbety, a potom tá suplikácia, ktorá je z Efezského koncilu. Tak, ako nám Pán Ježiš dal modlitbu Otče náš, tak nám Panna Mária dala modlitbu Zdravas. Takto to veria svätí a takto to môžeme veriť aj my.

Okolo roku 1460 vystupuje druhý významný mariánsky ctiteľ, volá sa blahoslavený Alain de la Roche a on obnovuje túto pobožnosť, názov sa mení z Anjelského žaltára na ruženec, pretože mnoho svätých malo takú skúsenosť, aj zbožní ľudia, že keď sa modlili tie Otčenáše a Zdravasy, tak bolo vidieť, ako im z úst vychádza ruža a pristáva na hlave Panny Márie a pletú korunu z tých 50 al. 150 anjelských pozdravení. Ľudia to potom sami premenovali na základe takýchto skúseností, ktoré aj sv. Grignion cituje v knihe, že na základe tohto to bolo.

Na začiatku ruženec znamenal 150 Zdravasov. Keď niekto povedal, že pomodlite sa ruženec, tak to znamenalo 150 Zdravasov a 15 tajomstiev. Potom sa to zredukovalo na tých 50 – sv. Grignion povedal, že pre deti stačí, keď sa pomodlia aj tých 50 Zdravasov. Tak vtedy boli ľudia zbožnejší.

Sv. Grignion sa pýta: Ako svätí dosahovali dokonalosť? Nie ani tak tým, že odchádzali na púšť, to je len jeden aspekt k tomu, áno, aj tak, ale hlavne tým, že rozjímali o živote a smrti Pána Ježiša Krista.

Aby sme to pochopili, apoštol Pavol v liste Korint'anom píše: **My všetci s odhalenou tvárou akoby v zrkadle pozeráme na slávu Pána, premieňame sa na taký istý obraz v stále väčšej sláve – s to všetko mocou Pána, ktorý je Duch.** (2Kor3,18) To je taký duchovný princíp: na to, na čo hľadím, som premieňaný. Keď budem hľadiť celý deň na televízor, kde je samá bezbožnosť, nečistota a podobné veci, tak či chcem, či nechcem, ten duch ma bude premieňať na ten obraz, na ktorý sa pozerám. A naopak, keď očami viery hľadím na Kristov život, napríklad rozjímam o Jeho vtelení, ako sa narodil v Betleheme, to čo máme v tých desiatkoch, keď rozjímame o Jeho smrti, tak takisto ma Pánov Duch premieňa na ten Boží obraz. To je aj podstata obrátenia sa, že sa obraciam od toho obrazu sveta, ktorý je klamlivý vo svojej podstate, lebo ma nemôže urobiť dokonale šťastným, k tomu obrazu, ktorý je vo svojej podstate pravda, a vo svojej podstate má tu moc urobiť ma tým šťastným už tu na zemi a tým viac vo večnosti.

Aby sme tomu rozumeli, že tam je ten prameň milosti, tam je ten prameň dokonalosti, že rozjímam nad Kristovým utrpením, rozjímam nad Kristovým životom, nad Kristovou slávou – to sú tie tri základné ružence, ktoré dostal sv. Dominik. A to potvrdzuje tradícia v mnohých vyjadreniach svätých. Napríklad, podľa tradície Panna Mária potom ako Pán Ježiš vystúpil do neba, tak strávila svoj život tým, že navštevovala miesta jeho umučenia a rozjímala nad nimi. Toto je zo života Panny Márie.

Sv. Grignion píše, že bl. Angela z Foligna sa pýtala Pána Ježiša: „Pane Ježišu, tak ako by som si ťa najviac uctila?“ A On jej nepovedal: „Vieš čo, bičuj sa celý deň alebo choď žiť na púšť a postíš sa.“ On jej povedal: „Rozjímaj o mojom utrpení, o mojich ranách. To je to, čím si ma najviac môžeš uctiť.“ A to isté povedal aj sv. Albertovi Veľkému, ktorý bol učiteľ Tomáša Akvinského, niečo v tom zmysle, že zamyslenie sa nad Kristovým utrpením má oveľa väčšiu cenu, ako keby som sa celý rok raz do týždňa bičoval, alebo celý rok raz do týždňa postil. Boh od nás tieto asketické výkony nechce tak, ako skôr, aby sme srdcom viery hľadeli na Jeho život, smrť a slávu, ktorú dosiahol. Toto je ten základný princíp.

Ale to nič nemení na tom, že my sa spasíme len pokáním. To je podstata. Ale to pokánie má akoby také dva spôsoby.

Ja môžem byť ako tí veľkí askéti, veľkí hrdinovia v tom, že sa dokázali trápiť pre Krista, ako sv. Gerard, sv. František Assiský, svätí púštni otcovia, všetci žili o chlebe, Mária Egyptská, tá ani neviem či niečo jedla, keď bola na púšti, to bolo také zázračné, to bol vlastne anjelský spôsob života, taký, že to sa ani nedá pochopiť. To je jeden spôsob pokánia, taký tvrdý.

Druhý je ten, ako sa ponúka skrze sv. Dominika, bl. Alana de la Roche, a posledný najväčší svedok ruženca je asi Páter Pio. On sám mal raz taký sen: bol na chóre s bratmi v chráme, kde sa modlili a bolo tam okno na námestie, pozerá sa von oknom a na námestí vidí dav a volá na nich: „Čo chcete?“ A od nich zaburácal mocný hlas: „Smrť Pátra Pia!“ A on sa pozerá lepšie a to boli všetko démoni, ktorí si želali jeho smrť. Tak padol na kolená, aby sa modlil, že čo má robiť a Panna Mária mu podala ruženec a povedala: „S touto zbraňou zvíťazíš.“ To isté, čo zjavil Boh skrze Pannu Máriu sv. Dominikovi alebo bl. Alanovi de la Roche, tak to dala aj Pátrovi Piovi – takú mocnú zbraň, ktorá marí úklady diabla a odhaľuje ich, ktorá z hriešnikov robí cnostných ľudí. Ale my ani nevieme, ako sa to deje. Písmo Sväté hovorí, že každý, kto bude vzývať meno Pánovo, bude spasený.

A to je tá podstata Zdravasu, že tam vzývame meno Ježiš skrze Pannu Máriu, najskôr Zdravas Mária a potom v centre tej modlitby je vlastne Ježiš. To je svätými odporúčaný spôsob, ako vzývať Božie meno skrze Pannu Máriu. V tom je dokonalosť tej modlitby.

Jedna rehoľnica, píše sv. Grignion, mala takú skúsenosť – veľmi trpela za života, mala nejakú chorobu a roky ležala. Po smrti sa zjavila nejakej sestre a povedala jej o tom, akú vysokú cenu má zásluha jedného

Zdravas: „Keby som mala možnosť ešte raz prísť na zem a to všetko vytrpieť len preto, aby som mohla povedať jeden Zdravas, tak by som to podstúpila.“ Takže tá zásluha tejto modlitby je obrovitánska.

Mnohí exorcisti, o tom píše sv. Grignon, hovoria to isté: posadnutí, ktorí sa dlhé roky nemohli zbaviť toho démonického posadnutia, tak jednoducho touto modlitbou sa stali slobodnými. Taký bezbolestný exorcizmus, ak to tak môžeme nazvať.

Mňa sa tak dotklo jedno svedectvo z tých františkánskych prameňov, ale aj sv. Alfonz to píše v knižke Slávna si Mária. Bol brat Leo, a on mal taký dar, že mal rôzne mystické videnia a raz mal také videnie: videl dva rebríky – jeden bol zlatý a druhý bol biely a dole bol veľký dav ľudí. A videl, ako tí františkánski bratia šliapu po tom zlatom rebríku – na vrchu bol sv. František a nad ním bol Pán Ježiš. A Pán Ježiš tam bol s prísnyim výrazom tváre sudcu. A tí bratia idú po tých stupienkoch, jeden spadol už na treťom stupienku, druhému to išlo trochu lepšie, dostal sa tak za polovicu, ale nakoniec tiež spadol z toho rebríka a ten posledný, ktorý už bol skoro úplne hore pri sv. Františkovi, tak napokon aj ten spadol pre nejakú pýchu. A keď to sv. František videl, tak hovorí: „Veď to nie je možné, všetci tí bratia, oni nie sú schopní nasledovať to čo som im dal.“ Tak na nich volal: „Bratia, hentam po tom bielom rebríku choďte!“ A na vrchu toho bieleho rebríka stála Panna Mária. A tam sa každý bezpečne dostal až do samotného neba, pretože Panna Mária im pomáhala v tých slabostiach, v tých ťažkých chvíľach, keď na nich útočili démoni. V tomto svedectve je zhrnuté to, čo som vrazil, že sú dva spôsoby pokánia.

Teraz ale nesmieme povedať, že ruženec je menej cenný ako naše pôsty. A tým ani nechcem povedať, že pôsty sú neúčinné, to naopak, máme umŕtvovať aj svoje telo v tých rôznych mierach, ako sme toho schopní, ale ruženec nie je menej cenný. Práve naopak, svätí hovoria, že má väčšiu cenu. Podobne je to aj krížová cesta, litánie alebo naša Golgota – **rozjímanie o Kristovom živote a smrti prináša obrovské milosti**. Toto je ten princíp, na ktorom stojí každá modlitba a na vzývaní mena pravého Boha.

Sú svätí, ktorí sa každý deň modlili ruženec. Sv. František Saleský, Karol Boromejský, sv. pápež Pius V., sv. Tomáš z Villanovy, sv. František Xaverský, sv. Terézia a sv. Filip Neri, to sú všetci tí veľkí svätci, ktorí tento spôsob modlitby praktizovali a prinieslo im to veľké ovocie.

Podstata modlitby ruženca je v tom Zdravase a podstata Zdravasu je v tom, že rieši tú problematickú vec, ktorú Pán Ježiš opisuje v podobenstve o rozsievачovi. Je rozsievач, niektoré zrno padne do pôdy, ktorá je kamenistá, niektoré na kraj cesty a niektoré do trnia. A to je vlastne problém. Lebo to slovo, ktoré hovorí hlásateľ evanjelia neprináša to, čo má priniesť. A problém tej pôdy je v našich srdciach. To je tá kamenistá pôda, to je to zarastené trníom, to je vlastne tá neplodná zem. Naše srdce je ako neplodná pôda. Ten Zdravas je o plodnosti, lebo Zdravas hovorí tie slová, kedy sa Božie slovo stalo tým najplodnejším, lebo sa vteliло. Dovtedy v Starom Zákone Božie slovo hovorili proroci, oni ho prijímali od Boha a potom ho hovorili medzi ľud, ale to bolo s efektivitou tak 20-30%, málokto tomu uveril. A my si pripomíname ten moment v dejinách spásy, kedy sa Božie slovo stalo najviac plodným, na 100 % plodným, dokonale plodným a tá Máriina viera sa stala skrze Ducha Svätého tak plodná, že sa v nej to slovo doslova zhmotnilo. To sa nikdy predtým nestalo a už sa to ani nestane. A my tým, že to opakujeme, tak nejakým mystickým záhadným spôsobom sa tá pôda nášho srdca takpovediac skultivuje a stáva sa plodnou. My nechápeme ani nevidíme ako konkrétne sa to deje, ale skutočne sa z neho odstraňujú tie kamene, odstraňuje sa z neho všetko to, čo robí naše srdce neplodným voči Božiemu slovu a voči Bohu.

Tie prvé dve tajomstvá radostného ruženca sú vlastne prvé dve vzývania v Zdravase. Prvé hovorí o vtelení a druhé o návšteve Alžbety. Vždy tam pôsobí Duch Svätý – aj pri zvestovaní archanjelom Gabrielom, Duch Svätý účinkoval pri tom, keď sa Pán Ježiš vtelił a potom, keď Alžbeta bola pozdravená Pannou Máriou, tak ju naplnil Duch Svätý a Ján Krstiteľ bol pokrstený v lone matky Duchom Svätým. Je to za spoluúčinkovania Ducha Svätého.

Takže ako sa to deje? Duch Svätý to učiní. My sa len modlime anjelský pozdrav a všetko ostatné je v Božích rukách.

(o. Jozef, prednáška, BA 29.01.2017)